

Jak naplňovat komunitní funkci knihoven?

Mgr. Barbora Buchtová
Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně
29. listopad 2023

Kdo se tu dnes sešel?

— — —

- 1) Obecní knihovny profesionální?
- 2) Obecní knihovny neprofesionální?
- 3) Krajské knihovny?
- 4) Univerzitní knihovny?
- 5) Jiné / specializované / vědecké knihovny?

Kdo se tu dnes sešel?

— — —

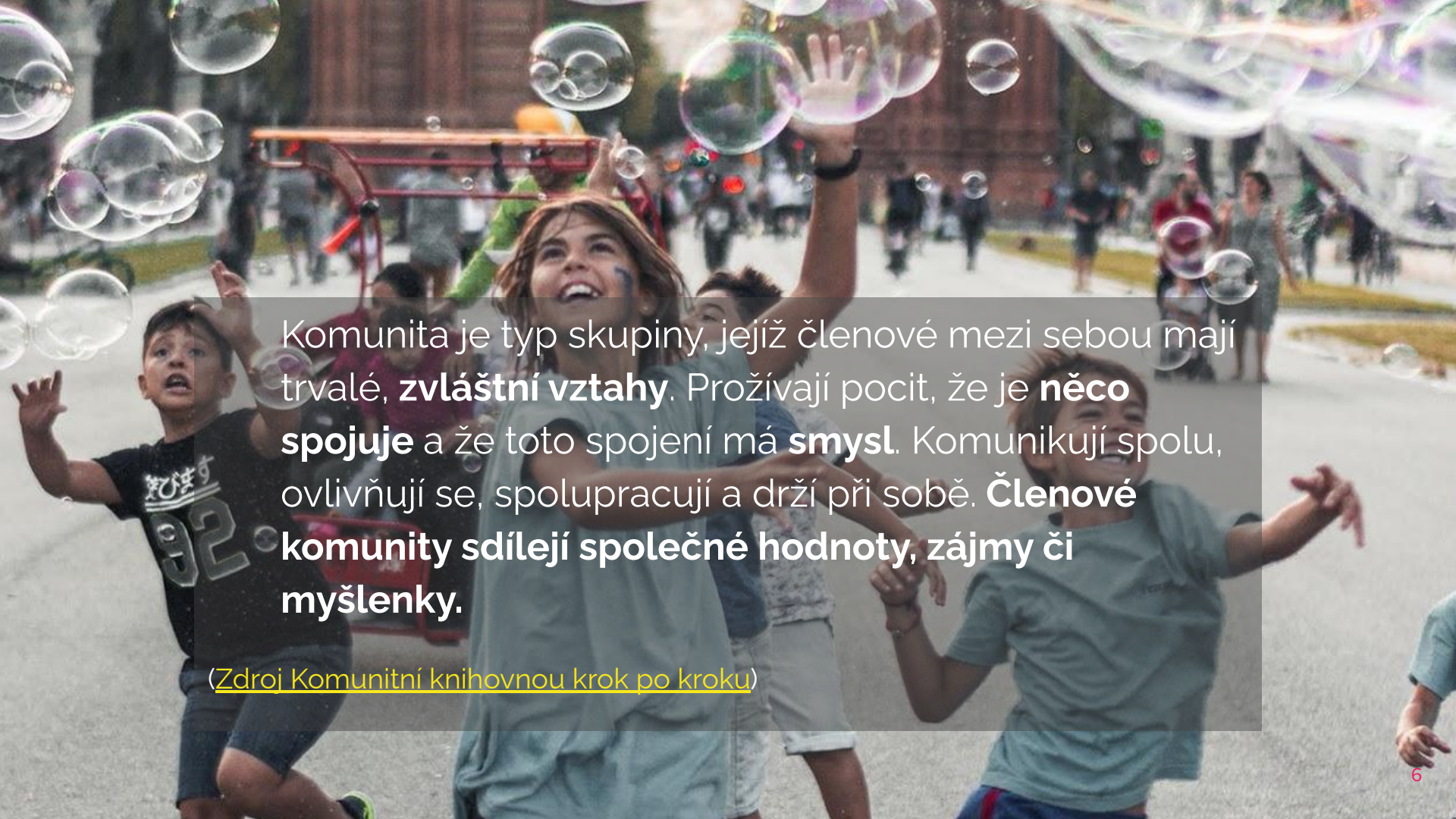
- 1) Pořádáte akce, které považuje za komunitní?
- 2) Pracujete s dobrovolníky?
- 3) Spolupracujete s místními spolky či dalšími organizacemi?
- 4) Máte velmi dobré vztahy s představiteli obce?
- 5) Pravidelně se svých členů na něco ptáte? (výzkumy - rozhovory, dotazníky, dotazy, ankety, lístečky...)

Obsah

— — —

- 1) Komunita - co?
- 2) Komunita - proč?
- 3) Komunitní knihovna - kdy?
- 4) Zkomunitnění knihovny - jak?

1) Co je to komunita?

A vibrant photograph of children playing outdoors with large, iridescent bubbles. In the foreground, a girl with a yellow headband and a boy in a black t-shirt with '92' on it are reaching up. Another boy in a light blue shirt is also reaching for a bubble. The background shows a park-like setting with other people and a red structure.

Komunita je typ skupiny, jejíž členové mezi sebou mají trvalé, **zvláštní vztahy**. Prožívají pocit, že je **něco spojuje** a že toto spojení má **smysl**. Komunikují spolu, ovlivňují se, spolupracují a drží při sobě. **Členové komunity sdílejí společné hodnoty, zájmy či myšlenky.**

(Zdroj Komunitní knihovnou krok po kroku)



Komunita je tvořena lidmi, kteří:

- **patří k určitému místu** (žijí v určité lokalitě, mají společnou tradici apod.)
- **a mají mezi sebou nějaké vztahy** - sociální vazby (např. přátelské, příbuzenské nebo vytvořené na základě ekonomické směny, na základě společně konané aktivity apod.)

(Zdroj SKIP)

***Komunita = vztahy,
smysl, sdílení***

Interaktivní okénko 1:

***jmenujte komunity ve vašem okolí,
které vás teď z hlavy napadají***



Test: jedná se opravdu o komunitu?

Jak poznám, že se jedná o komunitu?

— — —

1. Existují ve skupině **společné hodnoty, myšlenky či zájmy?**
2. Je skupina **neformální nebo polo-formální?**
3. Je nezávislá a má v nějaké podobě **vlastní samosprávu** (tj. rozhoduje o sobě, "spravuje své záležitosti sama")?

Co všechno nemusí být komunity?

— — —

- studenti jedné školy
- návštěvníci instituce
- dav demonstrantů
- fanoušci klubu
- profesní skupina (např. knihovníci)
- rodiče na rodičovské dovolené
- projektové týmy
- oddělení
- spolužáci
- kolegové.....

Komunita - otázky?

2) Proč by knihovny měly řešit komunity?

aneb kde se vzala komunitní funkce knihoven

***Četli jste aktuální koncepci
nebo její zkrácenou verzi?***

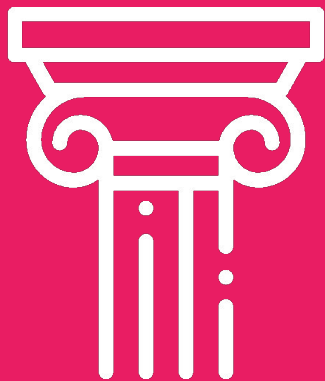
Od knihoven pro knihovny

Tři pilíře

Koncepce rozvoje

knihoven ČR

na léta 2021–2027
s výhledem do roku 2030



***Bod 1 - Knihovny jako pilíře občanské
společnosti a přirozená centra komunit***

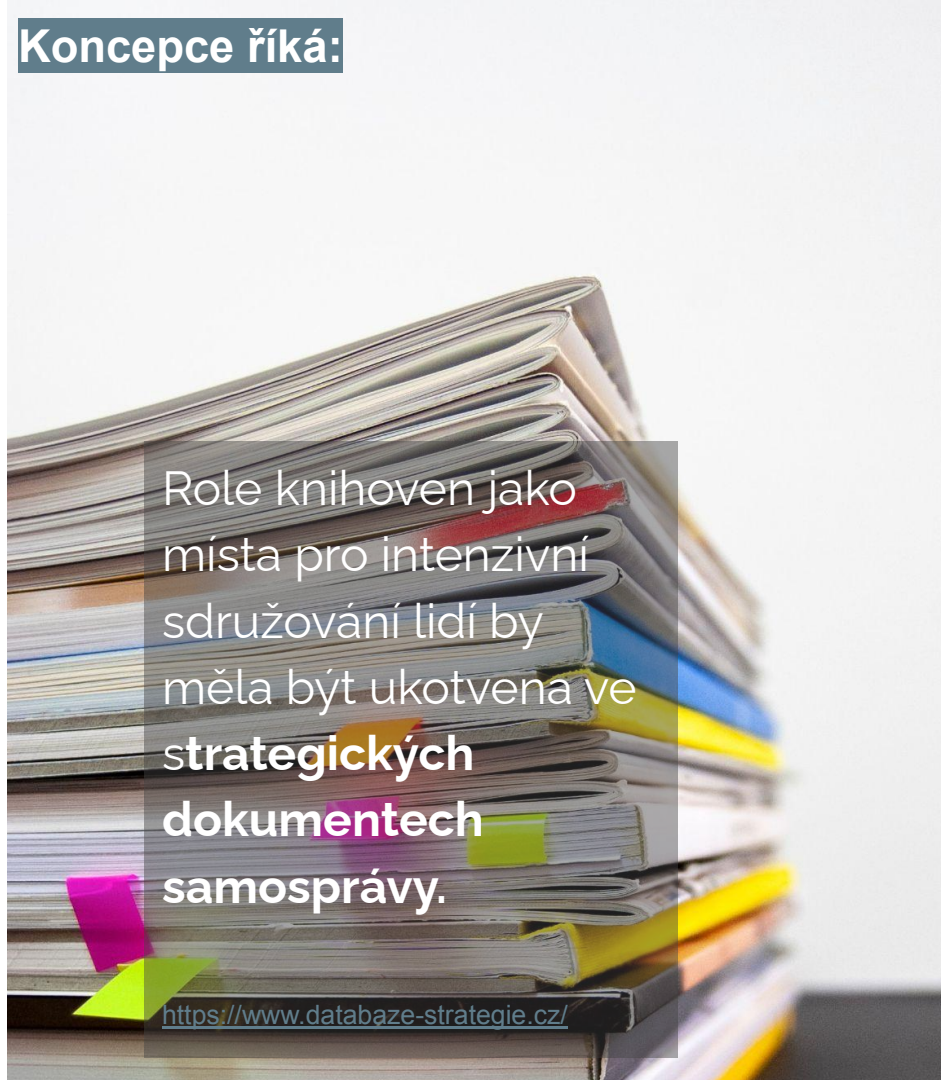
Koncepce říká:

Knihovny jsou vystavěny na principech demokracie a úcty k názorům druhých. Proto jsou ideálním místem pro komunitní činnost, setkávání, debatování, celoživotní neformální vzdělávání i vzájemné poznávání.

Knihovníci **působí v místě, znají tedy dobře svou lokalitu**, čtenáře a další návštěvníky i témata a problémy, která danou oblastí hýbou.



Koncepce říká:

A stack of books with various colored tabs (pink, yellow, blue) visible. A semi-transparent text box is overlaid on the books.

Role knihoven jako
místa pro intenzivní
sdružování lidí by
měla být ukotvena ve
strategických
dokumentech
samosprávy.

<https://www.databaze-strategie.cz/>

A hand holding a paintbrush, applying blue paint to a wooden wall. The wall has a mix of blue and brown tones. A semi-transparent text box is overlaid on the wall.

Občané by měli mít
příležitost **sami se do**
komunitní činnosti
zapojovat a
podněcovat vznik
nových místních aktivit.

Co tedy mohou knihovny dělat?

1) vytvářet čilý komunitní život, podněcovat občany k participaci

— — —



2) diskuse na celospolečenská i místní témata,



Přednáška Pro dospělé



Metropolitní plán: Jak můžeme ovlivnit budoucnost Prahy

Kde Ústřední knihovna - Malý sál

Kdy 25.5.2022 | 19:00

Vstupné zdarma

ULOŽIT AKCI



Přednáška Pro dospělé



Klimatická změna a města: strategie a praxe

Kde Ústřední knihovna - Malý sál

Kdy 22.9.2021 | 19:00

Vstupné zdarma

ULOŽIT AKCI

3) přirozeně spojuvat obyvatele s místní samosprávou

Zasedání zastupitelstva obce Statenice

 **18. 10. 2023 19:00**

 **Knihovna J. M. Hovorky - Obývánk vesnice**

 [Přidat do Google kalendáře](#)



v obecní knihovně 18.10.2023 od 19:00 hodin

Typ akce: ostatní (konference, prezentace)

4) posilovat soudržnost mezi lidmi a vzájemnou důvěru.

Druhá sousedská slavnost

12 fotek · Updated před 5 měsíci

Pobočka knihovny v Podroužkově ulici dnes pořádala druhou sousedskou slavnost. Ta má přivést do knihovny nejen ty, kteří tam chodí pro čtení, ale především ty, kteří jejími stálými návštěvníky nejsou. Díky slavnosti se přítomní mohli například seznámit s historií výstavby sedmého obvodu ve fotografiích a vzpomínkách, ale také se "sedmákem" projít v doprovodu odborníka na panelovou výstavbu Mariana Liptáka (jeho seriál o porubských panelácích můžete momentálně číst v PRIO). Knihovnice připravily ještě jednu sousedskou slavnost, která se bude konat 4. června od 17 hodin. Snímky: Jiří Birke



FOTO: V liberecké knihovně bylo živo. Proběhla oblíbená akce Živá knihovna

27.3.2019



Liberec – Představte si, že přijdete do knihovny, ale místo toho, abyste zamířili mezi regály, si na základě anotací v katalogu vyberete jeden titul.



19 fotografií
v galerii >

Projekt s názvem Živá knihovna se konal v Krajské vědecké knihovně v Liberci. Nejen studenti si mohli místo knížek „půjčit“ osobu se zajímavým životním příběhem. Foto: Deník / Kamil Košan

5) přispívat k budování lokálního patriotismu, aby komunita kolem knihovny prohlubovala svůj vztah k místu, kde žije

Letní procházky paměti města

Vzpomínání na
historii Rožnova s lektory-
památníky
v prázdninové čtvrtky.

Čtvrtek 11. července | 18.00 | sraz před knihovnou
PROCHÁZKA PO ROŽNOVSKÉM NÁMĚSTÍ
Historie náměstí, jak vypadalo před sto lety a které
události se k němu poji.
Průvodci: Mirka Baštanová a Michal Chumchal.
Trasa vycházky: kolem náměstí, čas 1 hodina.

Čtvrtek 18. července | 18.00 | sraz před knihovnou
nebo | 18.15 | u Rožnovského pivovaru
HISTORIE ROŽNOVSKÉ STRUHY
Procházka po stopách již zaniklého jedinečného
vodního díla a jeho historie.
Průvodce: Ivan Bajer.
Trasa vycházky: od Rožnovského pivovaru,
projdeme podél zaniklé struhy až k Hornímu mostu,
počítáte s časem 2 až 2,5 hodiny.

Čtvrtek 8. srpna | 18.00 | sraz před knihovnou
nebo | 18.20 | u Dolního mostu
MÁLO ZNÁMÁ BUČISKA
Historie Vitkovické kolonie vilek navržených
známým architektem přelomu století Janem
Kotěrou.
Průvodci: Marie Brandstetterová a Miroslav Polásek.
Trasa vycházky: kolonie Bučiska, čas 1,5 hodiny.

Čtvrtek 15. srpna | 18.00 | sraz před knihovnou
PAMĚTHODNÁ MÍSTA ROŽNOVA
Zajímavé domy a události.
Průvodci: Doubavka Vejmelková a Richard Sobotka.
Trasa vycházky: náměstí, kostel, čas 1 hodina.



Městská knihovna
Rožnov pod Radhoštěm



← Co dokáže knihovna?
#občanství_a_komunita

Aktivní občané
Krajská knihovna
Františka Bartoše
Zlín

Ateliér Jezerka
Městská knihovna
v Praze

Berounská akademie
Městská knihovna
Beroun

BOoK! Con
Městská knihovna
Dobříš

Brain&Breakfast
Městská knihovna
Tábor

CONiáš
Městská knihovna
v Praze

**Dobrovolnictví
v Karlových Varech**
Krajská knihovna
Karlovy Vary

DOK16
Městská knihovna
v Praze

**Ekologická
iniciativa SWAP**
Městská knihovna
Beroun

**Fairtradové
pondělky v Otnicích**
Obecní knihovna
Otnice

**Fond
romské literatury**
Knihovna Josefa
Serinka

**Férové snídane
s lokálními zemědělci**
Knihovna Václava
Štecha ve Slaném

Hradištské sluníčko
Knihovna Bedřicha

**Interkulturní klub
pro děti**
Městská knihovna
v Praze

Jazykové cykly
Studijní a vědecká
knihovna

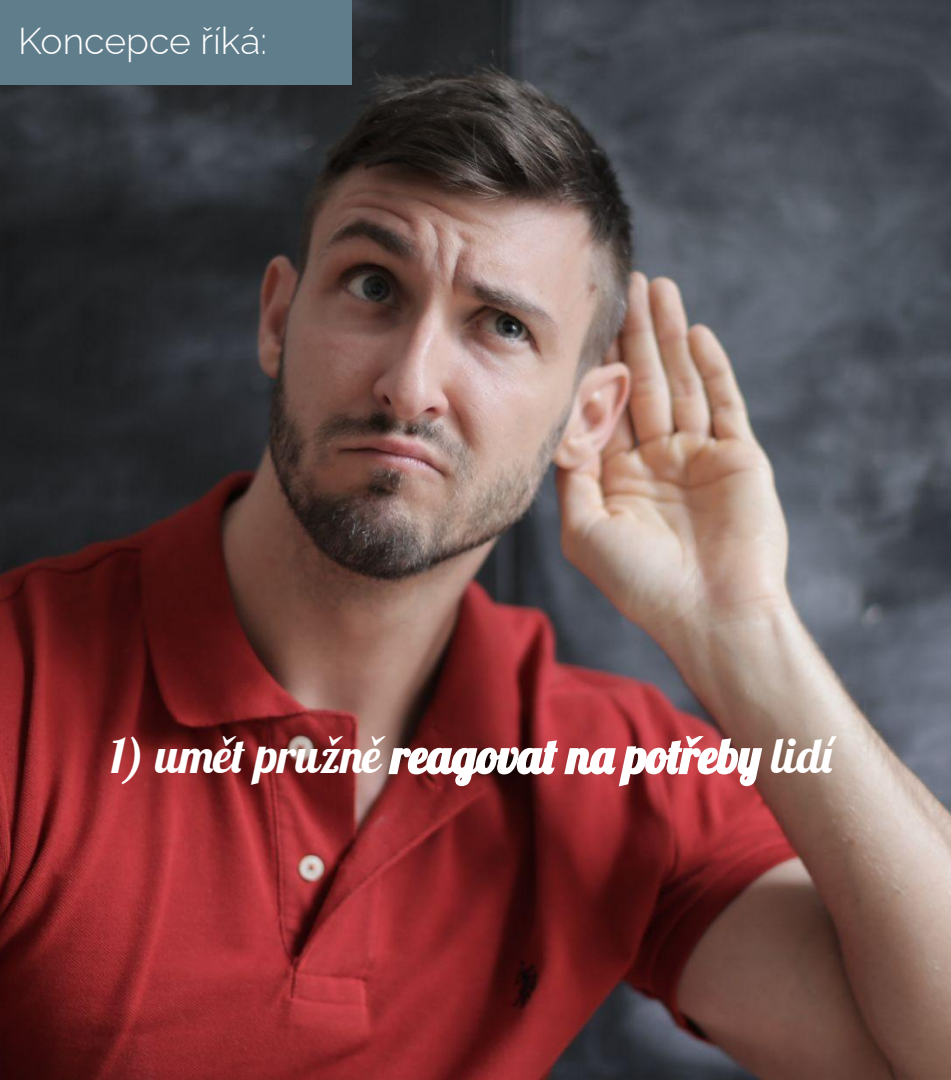
**Jihlava
vzdělává kulturou**
Městská knihovna

Jižní Morava čte
Moravská zemská
knihovna

**Jogínci
mezi knížkami**
Městská knihovna
v Milevsku



Co k tomu knihovníci potřebují?



1) umět pružně reagovat na potřeby lidí



2) intenzivně spolupracovat s dalšími místními organizacemi a institucemi.



3) Svobodu/volnou ruku



4) Znalost komunitních principů na vlastní kůži

- S despotickým šéfem se komunitní knihovna dělá špatně..

***3) Co je to komunitní
knihovna?***

3 typy komunitních knihoven

— — —

1. **Knihovny, kde je knihovna spravována a provozována určitou místní komunitou,** například když nějaký spolek založí vlastní knihovnu.
2. **Knihovny, které kolem sebe budují vlastní komunitu a ta pak pomáhá knihovnu spravovat a provozovat,** například knihovna, která svůj provoz zajišťuje s pomocí zvýšeného zapojení dobrovolníků, dobrovolnických a neziskových organizací.
3. **Knihovny, které identifikují, podporují a vytváří komunity v místě, kde působí,** např. když si knihovník všimne, že lidé v obci rádi zahradničí a poskytne jim k tomuto tématu podporu a propojí jednotlivé zahrádkáře mezi sebou.

1) Knihovny, kde je knihovna spravována a provozována určitou místní komunitou

Knihovna Průhonice:

„Chtěli jsme koncipovat ten prostor, nejenom jako takovou klasickou, tradiční knihovnu, ale celkově jako multifunkční, svobodný prostor využitelný mnoha způsoby. Takže jsme to koncipovali jednak jako standardní knihovnu, jednak jako bezplatný dětský koutek, jednak jako filmový klub a jednak jako výtvarnou galerii.“

Vítězslav Praks, předseda spolku ČTE!



Knihovna permakulturní literatury

Naše první místo pro setkávání s knihami bylo v Sousedské klubovně na Jižním městě, kde jsme byli od roku 2019. Velkou výhodou bylo umístění poblíž Komunitní zahrady Vidimova. Postupem času se ale ukázalo, že je místo trošku z ruky, a tak jsme uvítali možnost přispět k programu Komunitního centra Unitaria, které je nově zrekonstruované, je v centru Prahy, a tak je dostupnější. Kromě knížek spolu se tak můžeme každý sudý čtvrtek potkat nad šálkem kávy nebo čaje, poklábosit, vyměnit semínka, domluvit si tam schůzku... Ve čtvrtek 21. 9. 2023 se nás postupně sešlo kolem 30 lidí, ochutnali něco domácích rajčat, čerstvě utržených, pověděli si, jak nám to letos roste, vrátili půjčené knížky z knihovny, připili Přemovi k čerstvému otcovství :-), a pochválili "naši" novou skříň s knihami a časopisy.

Kateřina Horáčková, předsedkyně spolku Permakultura CS



2) Knihovny, které kolem sebe budují vlastní komunitu a ta pak pomáhá knihovnu spravovat a provozovat

Práce s dobrovolníky: Městská knihovna v Praze

"Dobrovolníci v Městské knihovně v Praze mohou plně využít vlastní kreativitu a nápady, pokud chtějí. Činnosti patří k fyzicky i psychicky nenáročným, a tak se dobrovolníky stávají mladí lidé od patnácti let věku. Historicky u nás ale působily jako dobrovolníci i mladší děti coby vedoucí Magic klubů a také v současnosti nám mladší děti pomáhají, například když dobrovolnickou činnost na jedné pobočce vykonává celá rodina. Horní věková hranice není samozřejmě omezena, a tak například goletý dobrovolník vedl ještě loni šachový kroužek pro děti. Uplatnění jako dobrovolnice v Městské knihovně v Praze našla i dívka s Aspergerovým syndromem nebo uprchlice z Ukrajiny."

Ondřej Hudeček, koordinátor dobrovolníků MKP



Komunitní zahrádka Třinec

Na Den země se dobrovolníci z klubu pro mladé v Knihovně Třinec rozhodli, že zrecyklují plastové bedny, staré bannery a palety a vyrobí si komunitní zahrádku. Každý, kdo měl zájem, se mohl zapojit a zasadit do vzniklých květináčů rostliny. Hlínu získala knihovna zdarma díky spolupráci s Magistrátem města Třince a semínka či rostlinky přinesli sami účastníci. Během měsíce už se to před knihovnou zelenalo a prostor lákal k zastavení se a průzkumu. Po pár měsících byla úroda připravena ke sklizni a uživatelé a čtenáři ochutnali okurky a jahody. Zahrada před Mklubem knihovně posloužila jako příjemné místo pro uspořádání oslavy a setkání s dobrovolníky.

Hana Pietrová, vedoucí oddělení pro mladé Knihovna Třinec



3) Knihovny, které identifikují,
podporují a vytváří komunity v
místě, kde působí

Knihovna Litoměřice - spolek LiPen

Na jaře roku 2011 se v knihovně sešla první malá skupinka seniorů, kteří se zajímali o tvůrčí psaní. Postupně přicházeli noví zájemci, kteří společně vytvořili klub a postupně také založili Spolek LiPen. Scházejí se spolu od té doby pravidelně a baví se rozmanitými tvůrčími úkoly k získání inspirace a rozšíření slovní zásoby. Díky tomu se potom pouští také do "vážného" psaní. Publikovali např. v rodinném časopise Klobouk na pařezu a v prosinci roku 2015 vydali svou první knihu s názvem Dneska jsem viděl psa. Každý rok se také připojují k mezinárodnímu literárnímu happeningu Noc literatury, jehož organizaci v Litoměřicích si vzali na starost.



Knihovna Jiřího Mahena Anime Manga klub

“Manga anime klub začínal jako setkání fanoušků anime a mangy. Většinou když máte někoho, kdo fandí anime a manze, tak bývá v celé třídě jeden, maximálně dva takoví lidé. Začali jsme v březnu 2019, ale manga klub funguje dodnes a má velmi pravidelnou účast. Pro mladé se stal anime manga klub srdcovou záležitostí. Převtělili se ve velmi pevnou komunitou dospívajících. Setkávají se ve volném čase, vzájemně se naslouchají, pomáhají si, doučují se. Mladí sami dělají přednášky o anime, ale i besedy na téma čaj, výtvarno, korejská hudba, cestování, psaní haiku, vytvořil se i klubový fond...”

Markéta Karpecká, TEEN klub KJM



Rada: sledujte, zda mají lidi podobné zájmy a propojte je mezi sebou



4) Co můžete dělat, když se chcete stát komunitní knihovnou?

Vyřešte si svůj základ pro komunitní knihovny

— — —

- **reagujte na konkrétní potřeby konkrétních lidí**, pomáhajte je řešit a naplňovat
- **podporujte partnerství a spolupráci**
- **buďte přístupní, dostupní** (časově, fyzicky, virtuálně, v terénu) a **prosociální** (budované pro lidi a zaměřené na veřejné dobro)
- **buďte udržitelní** (ve smyslu zohlednění možností vlastního rozpočtu a lidských kapacit, ale i ohleduplnosti k životnímu prostředí),
- **pracujte na základě výzkumů** a stavějte na předchozích úspěších,

Pár konkrétních triků, jak knihovnu zkomunitnit :-)

— — —

- **Tip 1: Udělejte si komunitní mapu**
- **Tip 2: Přizvěte lidi a zjistěte, co chtějí a potřebují** (využijte participativní metody)
- **Tip 3: Začněte pracovat s dobrovolníky a propojte je mezi sebou**
- **Tip 4: Pořádejte komunitu podporující aktivity / akce**
- **Tip 5: Osvojte si komunitní principy** (participace, ownership, empowerment, engagement) a aplikujte je směrem k uživatelům ale i uvnitř knihovny
- **Tip 6: Zamyslete se nad prostorem**

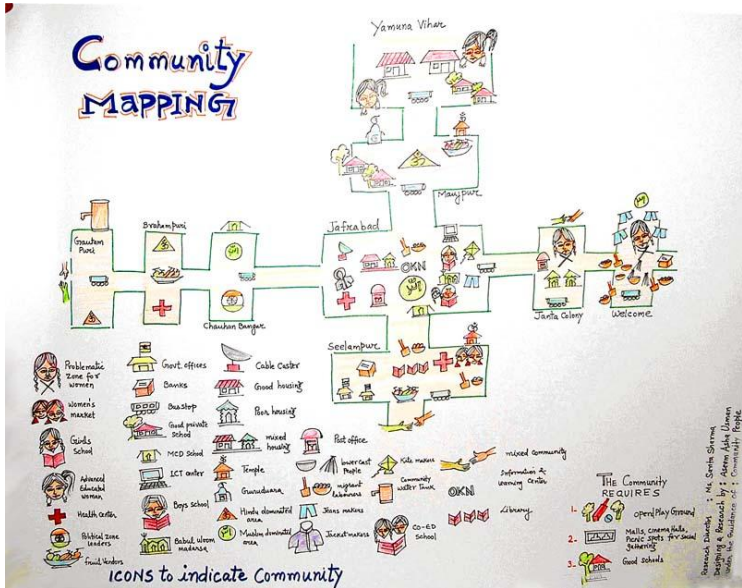
1) Vytvořte si
komunitní mapu

2 způsoby mapování

— — —

- 1) **Mapování od stolu** - využijte např. soc. média, mapy, ale i další weby či portály
- 2) **Mapování v terénu** - vyjdete z domu a hledáte zajímavá místa, lidi, skupiny přímo v terénu

Downloaded from <http://ajph.org/> at University of California, San Diego on September 11, 2014



Mapa místních aktérů - práce s šablonou

— — —

JAKÉ ORGANIZACE MAPOVAT?

Seznam institucí, které mohou být vaším spojencem



- ☐ Asociace učitelů
- ☐ Vzdělávací informační centra
- ☐ Jazykové školy a kurzy
- ☐ Univerzity
- ☐ Místní základní a střední školy
- ☐ Místní školky
- ☐ Vzdělávací agentury
- ☐ Organizace věnující se inkluzi
- ☐ Čtenářské kroužky

KTERÉ NAJDEME U NÁS

RELEVANTNÍ PRO SPOLUPRÁCI

2) Přizvěte lidi a zjistěte, co chtějí a potřebují (aneb využijte participativní metody)

Chci aby tedy...



Městská knihovna Tábor

25. květen 2017 · Tábor, Jihočeský kraj · 🌐

...

Jak často se vás někdo ptá, co byste si přáli?

My v knihovně váš názor slyšet chceme, proto počínaje tímto týdnem spouštíme novou službu, jmenuje se:

"CHCI, ABY V KNIHOVNĚ..."

Rádi bychom totiž od vás slyšeli, co byste u nás měli rádi nového, lepšího nebo zkrátka jinak.

Možná, že jste u nás spokojeni, ale třeba vám něco chybí, něco vám možná připadá zbytečně komplikované a my to nevidíme. Možná společně zjistíme, že toužíte po něčem, co už v knihovně máme, ale vy nevíte, kde.

Možná se také stane, že je vaše prosba neuskutečnitelná, ale alespoň vám budeme moci vysvětlit, proč tomu tak je. Stačí vyplnit vaši e-mailovou adresu.

Tak popustěte uzdu fantazii a vyplňte nám lístečky "CHCI, ABY V KNIHOVNĚ..."

O jejich plnění vás budeme průběžně informovat zde na Facebooku nebo také na našem webu: >
<https://goo.gl/zzJ12T> <

PS: Lístečky najdete u všech výpůjčních pultů po knihovně.

Těšíme se na vaše podněty, nápady a připomínky! — v **Městská knihovna Tábor**.

Městská
knihovna
Tábor

Chci, aby v knihovně...

Již 120 let se staráme o vaše čtení,
pomozte nám se ještě více zdokonalit.

120
LET
KNIHOVNY V TÁBOŘE

e-mail:

na který můžeme odpovědět, že se přání uskutečnilo

www.knihovnatabor.cz/sluzby/prani

The image shows a Facebook post from the official page of Městská knihovna Tábor. The post features a graphic with the text "Již 120 let se staráme o vaše čtení, pomozte nám se ještě více zdokonalit." and a logo for "120 LET KNIHOVNY V TÁBOŘE". Below the graphic is a form titled "Chci, aby v knihovně..." with a field for an email address and a link to a Google Form. The post has 15 likes and 3 comments. The first comment is from Nicol Fleisig, asking about an electronic version of the survey. The library's response is in the comments section.

Již 120 let se staráme o vaše čtení,
pomozte nám se ještě více zdokonalit.

120
LET
KNIHOVNY V TÁBOŘE

e-mail:

na který můžeme odpovědět, že se přání uskutečnilo

www.knihovnatabor.cz/sluzby/prani

Jan Delong a 15 dalším · 3 komentáře 2 sdílení

To se mi líbí · Okomentovat · Sdílet

Nejstarší

Nicol Fleisig
Co elektronická verze těchto lístečků? 🙄

To se mi líbí · Odpovědět · 5 r · 2

Autor
Městská knihovna Tábor
Díky za podnět - promyslíme, zvážíme a dáme vědět 😊. Zdraví Katka Š.

To se mi líbí · Odpovědět · 5 r

Autor
Městská knihovna Tábor
Hotovo: <https://goo.gl/forms/Zva71IVQmBYHjTdN2>

DOCS.GOOGLE.COM
Chci, aby v knihovně...

To se mi líbí · Odpovědět · 5 r · Upraveno

Vaše dojmy a zkušenosti?



UMÍSTILI JSME POLIČKY NA WC

Moravská zemská knihovna
16. dubna 2014

Čtenář: Chci, aby v knihovně byly na toaletách držáky (poličky) na odložení knížek, moc by se to hodilo!

Naše odpověď: Milý čtenáři či čtenářko, děkujeme za skvělý nápad, který jsme uvedli do praxe. Přejeme ať poličky dobře slouží!

<http://duha.mzk.cz/blog/splnena-prani-mzk>

210 18 komentářů 7 sdílení

To se mi líbí Okomentovat Sdílet

Nejrelevantnější

Fina De Brest
Souhlasím, využívám stále! 2
To se mi líbí Odpovědět 8 r

Jaroslava Maříková
Přesně! Vždycky jsem se ty knihy snažila přesvědčit, aby zůstaly na radiátoru a nespadly! 3
To se mi líbí Odpovědět 8 r

Celé Česko čte dětem
Úžasný nápad, palec nahoru za celý tým **Celé Česko čte dětem!**
To se mi líbí Odpovědět 8 r

Městská knihovna Dolní Kounice
Sledovat
Nosit knihy na wc je ale poněkud nehygienické :-)
To se mi líbí Odpovědět 8 r
Je vybraná možnost zobrazení podle relevance, takže některé odpovědi můžou být vyfiltrovány.

Moravská zemská knihovna
Proto jsou ty poličky u umyvadel, aby je lidi nenosili až do kabinky 8
To se mi líbí Odpovědět 8 r

Zobrazit 1 další odpověď

Flynn Knihovnice
Jo takhle! Já myslela přímo v kabince... No, to přijde jako příští požadavek... 2
To se mi líbí Odpovědět 8 r

1 odpověď

Hana Bergmannová Klímová
I obsah je odpovídající místu určení



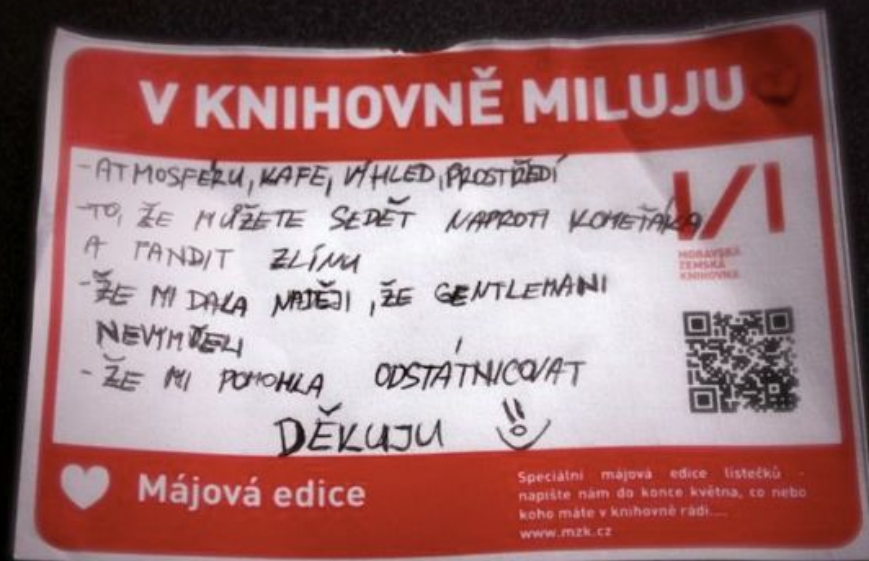
Moravská zemská knihovna

1. srpen 2014 · 🌐

...

Knihovna je zavřená a tak třídíme vaši zpětnou vazbu a mezi lístečky "chci aby v knihovně" se objevilo ještě několik lístečků červených. Toto je zrovna jeden ze tří lístečků, který jste nám nechali, i když už máj dávno odešel v háj.

Děkujeme za vaše milá slova. Moc si jich vážíme.



Jiné vzkazy...

Kdyby tady knihovna nebyla...

k3

Knihovna...

k3

Díky knihovně ...

k3

V knihovně můžu...

k3





Tabule (čĩ chytrá zed') a fixa



JAK SE DOZVÍDÁTE
O NAŠICH KULTURNÍCH AKCÍCH?

NA WEBU KNIHOVNY

|||||

NA FACEBOOKU A JINÝCH SÍTÍCH

|||||

NA JINÝCH WEBECH

||

Z NEWSLETTERU KNIHOVNY

|||||

Z PLAKÁTŮ A LETÁKŮ

|||||

OD PRACOVNÍKŮ KNIHOVNY

|||

V RADNIČNÍCH LISTECH

|||||

V REGIONÁLNÍM TISKU

OD ZNÁMÝCH

|||

O ŽÁDNÝCH AKCÍCH NEVÍM

|||||

Dot-voting (lepení samolepek)

Ohodnot dnešní Blok !

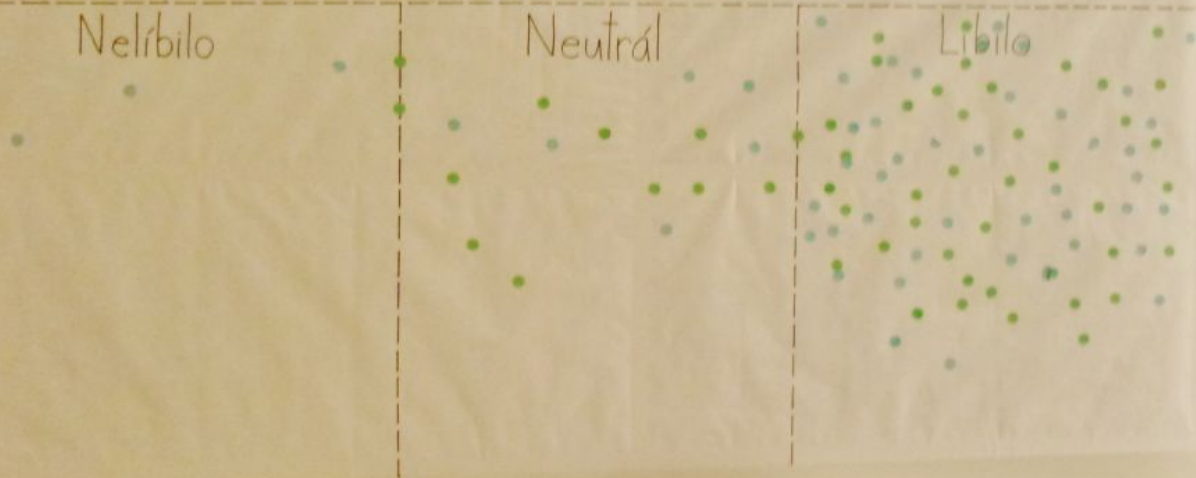
• = téma

• = spíkr

Nelíbilo

Neutrál

Líbilo





Hlasování



them to grow larger
to withstand a greater
ons. These results could
in biodiversity, or more
populations for threatened
th genetically engineered
technological solutions do
out ethical questions. As we
direct the fate of the animals
is we cannot lose sight of the
possibilities, and the potential
e biosphere that we share.

engineering animals to be more disease-resistant is all the more promising.

SPECIES PRESERVATION

Cloning and genetic modification will maintain and even enhance the resilience of endangered gene pools.

PRODUCT QUALITY

Animals can be engineered to yield meats that are leaner, have enhanced nutritional value, and are more flavorful.

consequences within the ecosystem if GM animals enter the wild.

SENTIENCY

An animal's right to a natural life, including the experience of pain and pleasure, is negatively affected by the application of these technologies.

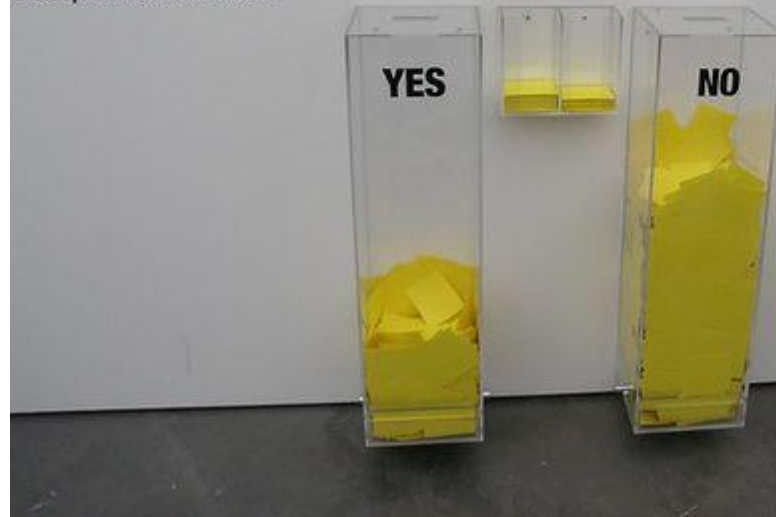
OWNING NATURE

While patenting does not refer to the animals themselves, but to a process that bestows specific attributes, it implies commodification of life.

SHOULD WE BE DOING THIS?

YES

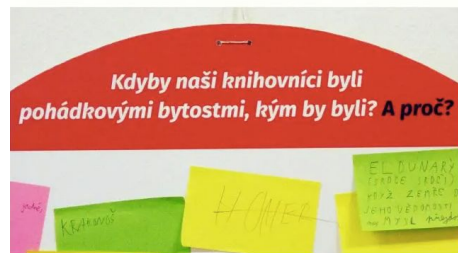
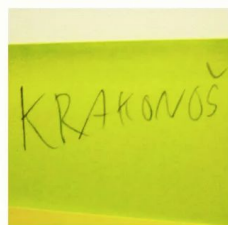
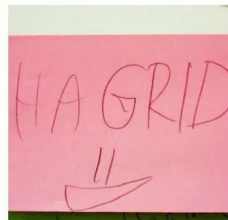
NO



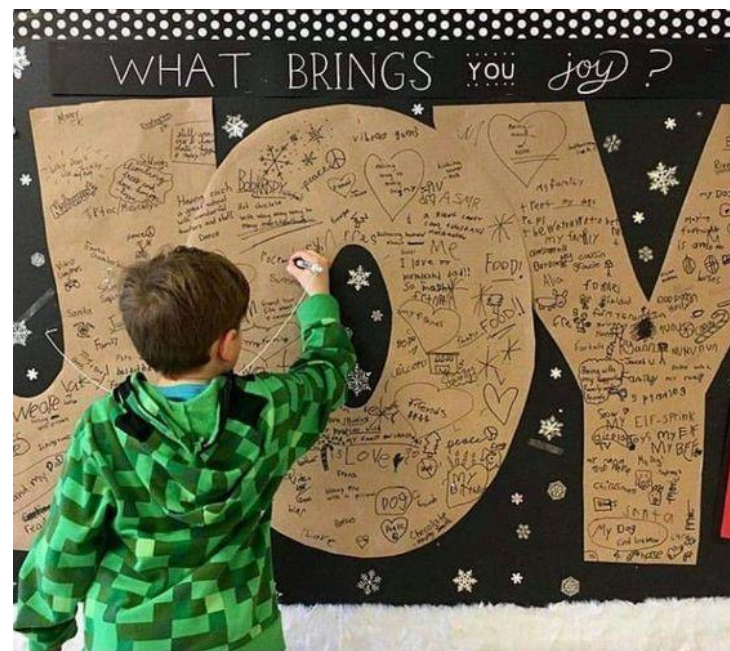
Odtrhávání, postity...



Např:
 “z dnešní akce si odnáším...”



Tužka a (velký) papír



Ankety na soc. médiích

Ve které
části
knihovny
nejraději
trávíte
čas?



A) výpůjční oddělení



B) dětský koutek



C) kavárna



D) společenská místnost

Kterou hru máme koupit do knihovny?



Dotazníky, rozhovory

Dotazníky, rozhovory

— — —

- rozhovory mohou být **strukturované** (předem naplánované otázky), ale i **nestrukturované** (např. vyptávání se u výpůjčního pultu)
- **ptejte se správně** - nedávejte návodné otázky, naopak by měly být co nejvíce otevřené, respondent by si pod nimi měl představit něco konkrétního,
- neptejte se na to, co nechcete řešit / změnit





Fokusní skupiny

Focus group

— — —

- Metodika pro knihovny - https://kisk.phil.muni.cz/media/3239051/metodika_focus_group_pro_knihovny_fin.pdf
- Skupinový rozhovor - 6 až 12 lidí
- Všechny otázky se řeší s celou skupinou, nutnost facilitace
- Je dobré dělat vždy více fokusních skupin - např. podle předem určených cílových skupin
- Může probíhat i online např. ve facebookové skupině
- Je dobré skupinu nějak odměnit

Jak využít metodu Focus group v prostředí knihovny

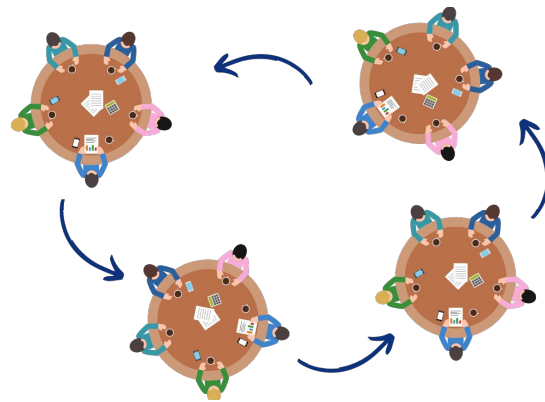


World Café

World café

— — —

- Můžete koncipovat jako společenskou akci
- Diskuse u stolečků v malých skupinách (4lidé)
- U každého stolku facilitátor - zapisuje
- Na každou otázku 20 minut, poté se všichni u stolu prostřídají a u nového stolu se řeší nová otázka s novou skupinou
- Na konci sdílení a shrnutí nových poznámek facilitátory a moderátorem
- Můžete to brát také jako společenskou akci!





Vždycky byste měli dopředu vědět, proč se na něco ptáte, co chcete zjistit a co uděláte s nabytým poznáním.



Neptejte se na věci, které vás nezajímají.

Neptejte se na něco, co můžete zjistit exaktněji (lidé mohou mít i o sobě zkreslené představy)

3) Začněte pracovat s dobrovolníky a propojte je mezi sebou

Dobrovolnictví - pár tipů

— — —

- **potřebujete koordinátora** (alespoň na část úvazku)
- **vytipujte dopředu činnosti**, které by dobrovolníci mohli dělat (vytvořte nabídku činností) a dejte o tom vědět veřejnosti
- **můžete** si ale i nechat volné pole a **čerpat z toho, co komunita či návštěvníci knihovny mohou nabídnout** (a aktivně oslovovat lidi, kteří by pro vás mohli být zajímaví)
- **pečujte o svoje dobrovolníky** a propojujte je mezi sebou (setkání, oslavy, poděkování, rozloučení)

4) Pořádejte komunitu
podporující aktivity /
akce

Interaktivní okénko 2:

*Brainstorming - jaké akce mohou podle vás
nastartovat nové komunity?*



Mysli udržitelně

DONES, co nenosíš

ODNES, co nosit budeš

II. bílovecký SWAP

sobota 26. 10. 2019
9:00 - 12:00 | vstupné dobrovolné

Městská knihovna Bílovec

KOPECE DŮSKO



Příklady komunitních projektů

— — —

- Sousedské slavnosti, Zažít město jinak, farmářské trhy...
- Bazárky, knihovny věcí, knihobudky, SWAPy
- Dobrovolnické aktivity, Uklidíme Česko, společné ozelenění
- Sportovní utkání
- Pálení čarodějnic, společné opíkaní špekáčků, maškarní
- Vytváření společného prostoru - parky, komunitní zahrady apod.
- U3V, Bookstarty, Teenkluby, Bookcony atd.
- Setkání skupin dle **společných zájmů**...

Startery komunitních projektů

— — —

- cokoli co lidi zajímá, trápí, pálí...
- společné zájmy, zájem o vzdělávání (v nějaké oblasti)
- pocit osamění některých skupin nebo i touha poznat lidi, kteří žijí na stejném místě
 - to vše mohou být skvělé motivy pro vytvoření komunit
 - **vždy zjistěte co lidi potřebují předtím, než začnete něco vymýšlet a vymýšlejte to s nimi**

Je-li problém

Stárnutí populace

Řešením může být *Práce se seniory*

- V českých knihovnách velké množství dobré praxe
- Obrovský potenciál pro tvorbu komunit – upevňování vzájemných vazeb mezi seniory,
- Možnost empowermentu – aktivní zapojování seniorů, dávání jim vlastního prostoru, posilování sebevědomí
- Poradenství – seniorpoint



MĚSTSKÁ
KNIHOVNA
LOUNY

„Dětičák“ Třetího věku




S KNIHOVNOU NEZABLOUDÍTE

Komunitní projekty

Nedostatečný prostor

Řešením může být *pop-up knihovny*

- knihovny na místech ve městě, kde je lidé nejvíce využijí – časté na koupalištích, nádražích, v nemocnicích či čekárnách
- Je třeba **vždy** přemýšlet jak tyto knihovničky provázat se službami knihovny



Pokud jsou problémem

Osamělé maminky

Řešením může být *Programy pro maminky* či *Bookstart*

- Dvoji možnost
 - Buď programy pro děti za přítomnosti matek
 - Nebo programy pro matky za přítomnosti dětí
- Nemělo by jít jen o to, připravit pro tuto skupinu program, ale dát jim i prostor vzájemně se poznat



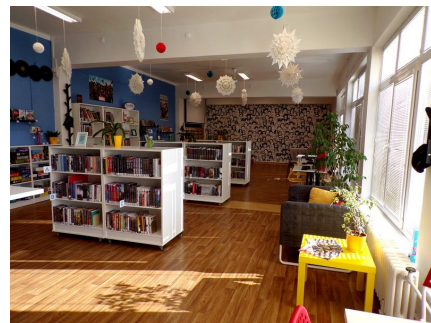
Komunitní projekty

Jsou-li problém...

Neukotvení teenageri

Řešením může být **teen oddělení**

- Chce to člověka, který bude věkově i mentálně blízko
- Doporučuji článek **Specifika práce s mladými lidmi v knihovnách**
<https://kisk.phil.muni.cz/aktualne/aktuality/specifika-prace-s-mladymi-lidmi-v-knihovnach>
- Role knihoven:
 - Informační podpora
 - Rozvoj komunity mladých
 - Empowerment, aktivizovat mladé



Komunitní projekty

Je-li problém...

Mezigenerační propast

Řešením může být *mezigenerační tématické akce*

- Mezigenerační akce není sousedská slavnost, kdy odpoledne hraje cimbálka a večer je hip-hop párty
- Mezigenerační akce taková, kde se lidé různých věků mohou doopravdy potkat, poznat a něco si předat

Komunitní projekty

iDNES.cz / ZPRÁVODAJSTVÍ

Domácí Zahraničí Krimi **Kraje** Ekonomika Kultura

Senioři posprejovali Litvínov. Workshop jim přiblížil umění mladých

27. října 2015 13:29



V litvínovských ulicích se objevila graffiti od netypických sprejerů. Nejstaršímu z nich bylo 82 let. Městská knihovna totiž uspořádala umělecký workshop pro seniory, aby se s touto součástí streetartu seznámili teoreticky i přímo v praxi, a porozuměli tak umění mladší generace.



Sprejování na legálních plochách ve městě seniory bavilo. Každý vytvořil několik obrázků. | foto: Městská

Trápi-li lidi

Ekologické problémy

Řešením může být **akce s ekologickým tématem**

- SWAPy - podpora slow fashion
- Férové snídaně - podpora lokálních a fair-trade pěstitelů
- Komunitní zahrádka před knihovnou
- Semínkovna - sdílení semínek, záchrana druhů rostlin
- Knihovny věcí, Lékotéky - reakce na konzumní chování
- Ekoporadna / ekologický časopis a akce - např. Strakonice



Komunitní projekty

5) Osvojte si komunitní principy
(a pracujte s nimi navenek i dovnitř organizace)

Komunitní principy

— — —

1) ***Podílení se (Participace)***

- participativní metody v prostorách knihovny, naslouchání uživatelům - vymezte lidem prostor, kde se můžou zapojit a oni se zapojí
- participace na akcích (diskuse, vlastní vklad účastníků)
- spolurozhodování a společné vymýšlení

2) ***Vlastnictví, spoluvlastnictví (Ownership)***

= lidé mají pocit, že knihovna je také "jejich"

- např. podílení se na výzdobě, programu či rozhodování o knihovně atd.
- může být i darování knížek do fondu
- poskytnutí prostoru (pravidelné - "Naše klubovna" - starání se o konkrétní prostory, úklid)
- dobrovolnictví v knihovně
- lidé si říkají: "je to **naše** knihovna"

Komunitní principy

— — —

3) ***Posílení, zplnomocnění (Empowerment)***

- opak je pasivita či bezmoc
- vedení lidí k samostatnosti, aktivitě, kompetencím, odpovědnosti..., učení je specifickým dovednostem, zvyšování jejich sebedůvěry (podle toho v čem potřebují posílit)
- postupné předávání kompetencí podle oblastí jejich zájmu

4) ***Zapojení (Engagement)***

- vy sami aktivně lidi zapojujte, můžete jít dvěma cestami - buď zapojujete stále více do hloubky nebo zapojujete stále více lidí (subjektů)
- lidé jako partneři při akcích - můžou zajistit část programu, přinést občerstvení...
- zřízení samosprávy / knihovní rady - např. 1x za měsíc se sejít s klíčovými uživateli / komunitou a spoluurozhodovat o věcech v knihovně
- dobrovolnictví

6) Zamyslete se nad
prostorem

Najde se u vás v knihovně?

— — —

- 1) přehledný, přitažlivý a přístupný vstupní prostor
- 2) místo, kde si člověk může dát svačinu nebo kávu (kavárna, stolky na jídlo)
- 3) prostory pro brouzdání mezi knihami “ala knihkupectví” (prezentace titulů, volnější prostor)
- 4) pohodlné “obývacové” prostory (s křesílky, gauči, lampičkami...)
- 5) pracovní plácek pro tvorbu
- 6) komunitní prostor konferenčního typu
- 7) tiché místo
- 8) pop-up mimo knihovnu
- 9) zahrádka



1



2



3

- 1) Přehledný, přitažlivý a přístupný vstupní prostor - Knihovna v nádražní hale (Turnov)
- 2) Místo pro kávu či svačinu - Kavárna a knihovna mezi řádky (Praha)
- 3) Prostory s knihami "ala knihkupectví" - Městská knihovna Liborařice



- 4) Pohodlné obývacíkové prostory - Knihovna Městysse Křtiny
- 5) Pracovní plácek pro tvorbu - Půda, Městská knihovna Polička
- 6) Komunitní prostor konferenčního typu - Obecní knihovna Otnice





7) Tiché místo - čítárna s výhledem do zahrady, knihovna Vratislavice

8) Pop-up - Bibliobus Městské knihovny v Praze

9) Zahrada - knihovni altán, Městská knihovna Vamberk



Shrnutí

— — —

- 1) **Komunita = vztahy a sdílení**
- 2) Dle aktuální Koncepce rozvoje knihoven je **práce s komunitou možným směrem**, který si můžete pro svoji knihovnu zvolit.
- 3) Komunitní knihovna musí být **bud' vytvořena komunitou nebo komunitu/y sama vytvářet**.
- 4) **Komunitní mapa je základ** pro práci s komunitami.
- 5) Pokud chcete nastartovat nové komunity, **zjistěte co lidi potřebují** a chtějí.
- 6) **Práce s dobrovolníky a akce dle potřeb a zájmů lidí** jsou dobrým **startem** pro komunitní činnost knihovny.
- 7) Ved'te lidi k **participaci, k spoluvlastnění, zapojujte je a dodávejte jim sílu a odvahu** v tom, co je zajímá.
- 8) Vhodné **uspořádání prostoru vám může usnadnit** práci s komunitami.

Děkuji a ptejte se...

Barbora Buchtová

bara.buchtova@gmail.com

<https://kisk.thinkific.com/courses/komunitni-knihovna>